

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2019

Bij brief van 3 april 2019 vroeg u ons om een reactie op de brief van mevrouw L.v.D. te B. Mevrouw L.v.D. vroeg u de leeftijd van ‘medische zelfstandigheid’ bij 16 jaar te verhogen in het geval van psychisch zieke jongeren die depressief en suïcidaal zijn.

Zij geeft in haar brief aan, dat zij als ouder niet betrokken wordt bij de hulp voor haar thuiswonende, depressieve, suïcidale zoon, niet weet welke medicijnen hij krijgt, terwijl haar zoon de afspraken met de hulpverleners niet kan onthouden. Pas na een suïcidepoging van haar zoon wordt de hulpverlening iets soepeler.

Het verhaal van mevrouw L.v.D. is natuurlijk heel aangrijpend. De situatie is voor veel ouders herkenbaar en staat niet op zichzelf.

In Afdeling 5 van Titel 7 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst (in de praktijk vaak aangeduid als de Wet geneeskundige behandelovereenkomst, of WGBO) is inderdaad geregeld dat minderjarigen van 16 jaar en ouder zelf beslissingen mogen nemen over hun medische behandeling. Dat betekent dat een minderjarige van 16 jaar of ouder zelfstandig toestemming kan geven voor een medische behandeling (zoals door de GGZ) en dat niet daarnaast ook de toestemming nodig is van een ouder of voogd. De minderjarige heeft daarbij uiteraard alle rechten die voortvloeien uit de WGBO, zoals het recht op duidelijke informatie en het recht op inzage in het medisch dossier. De ouders of voogd krijgen die informatie en inzage in het medisch dossier niet, tenzij de minderjarige daarvoor expliciet toestemming geeft.

Wanneer een patiënt niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake gelden op grond van de WGBO echter andere regels. De verplichtingen die voor de hulpverlener uit de WGBO voortvloeien moeten dan nagekomen worden jegens de wettelijke vertegenwoordiger. De wettelijke vertegenwoordigers van minderjarigen zullen vaak de ouders zijn. De ouders kunnen dan in plaats van de patiënt toestemming geven voor een geneeskundige verrichting en zijn dan bijvoorbeeld gerechtigd tot inzage in en afschrift van de aantekeningen die de hulpverlener heeft gemaakt van de gegevens omtrent de gezondheid van de patiënt. Het is de hulpverlener die beoordeelt of de patiënt ter zake wilsbekwaam kan worden geacht.

Het klopt dus dat mevrouw L.v.D. voor informatie over de gezondheidstoestand van haar zoon in beginsel afhankelijk is van wat haar zoon met haar wil delen. Ik kan mij voorstellen dat dit voor een bezorgde ouder moeilijk te accepteren is. De leeftijdsgrens van 16 jaar is echter destijds een bewuste keuze geweest.¹ In het algemeen mag namelijk bij het bereikt

¹ Kamerstukken II, 1989/90, 21561, nr.3

hebben van de leeftijd van 16 jaar het inzicht worden verondersteld dat noodzakelijk is voor het zelfstandig aangaan van een behandelovereenkomst. Bovendien zijn er in de WGBO waarborgen opgenomen voor het geval dat een patiënt niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake. Hiermee is in de WGBO een balans gevonden tussen het belang van de geheimhoudingsplicht voor zowel de patiënt als voor de samenleving, en de bescherming van patiënten die niet hun eigen belangen kunnen waarderen. Ik zie daarom geen reden om deze wet aan te passen.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge